

Posudek rigorózní práce Evy Samšukové *Principy popularizace vědeckých poznatků na českých a amerických zpravodajských serverech*

Rigorózní práce splňuje požadavky na tento typ prací kladené, zabývá se aktuálním tématem a je založena na rozsáhlé znalosti metodologie i literatury oboru.

Zpracování ta náročného tématu pochopitelně vyvolává řadu otázek, jejichž zodpovězení v průběhu obhajoby by mohlo téma podrobněji osvětlit. Především tu jde o dva výchozí pojmy, jejichž přesnější vymezení považuji za nutný předpoklad úspěšnosti jak kvantitativního, tak kvantitativního výzkumu. Jde tu o pojmy „věda“ a „článek“. Anglické „science“ totiž na rozdíl od českého „věda“ vesměs nezahrnuje význam „humanities“ (humanitní vědy), ale soustřeďuje se převážně na vědy přírodní. Tím se pochopitelně mění i východiska a výsledky kvantitativního výzkumu. (s tím souvisí i autorčina poznámka o „upozadění“ sociálních a humanitních věd na s. 41). Podobně i článek ve vědeckých rubrikách portálů může být psán vědcem, žurnalistou, může mít podobu rozhovoru vědce a žurnalisty, může ilustrovat závažný vědecký problém i popisovat skutečnost, že vědec se dozvěděl o získání Nobelovy ceny při koupání ve vaně. V takových případech bych uvítal podrobnější charakteristiku a klasifikaci článků. Klasifikace článků na s. 28n. se opírá jen o témata, ne o způsob jejich podání.

Někdy podle mého názoru autorka příliš důvěřuje citovaným údajům a formulacím. Procentní vyjádření „zájmu o vědu“ v USA (s. 4) nebo zkoumání zájmu o vědecké konflikty (?) by si jistě zasloužilo komentář.

Kritičtější postoj k citovaným pramenům (jimž autorka podle mne popřává až příliš prostoru) by byl vůbec namístě. Tvrzení (podle Bauera (nenašel jsem v závěrečné bibliografii), že „kvantitativní přístup pracuje s čísly a k popisu dat používá statistiky, kvalitativní přístup se čísly vyhýbá a snaží se interpretovat sociální realie“ považuji za nesmysl. Jaká závazná pravidla nemusí dodržovat kvalitativní analýza? (to vše na s. 50). Stejně pochyby mám i o charakteristice sémiotiky (Danesi; Černý – Holeš; Doubravová) na s. 51 a 52.

Jednotlivosti: Proč by medicína měla být jen aplikovanou vědou? Simplexní (s. 52) s iotou! Výraz senzacionalizace chápu jako dost neobvyklý. Proč se kapitola nazvaná Narativní struktura zabývá jen kompozicí? Je to totéž? Fotografie Nobelovy ceny má snad převážně funkci ikonickou, funkce symbolická by potřebovala vysvětlení v širším kontextu. Co to jsou „nejosobnější reference“? Pokud se receptoru přisuzuje lidská vlastnost (s. 64), jde o personifikaci, ne o metaforu. Vůbec v kap. Zhodnocení jazykových znaků se autorka snaží o striktně oddělené kategorie, ne vždy šťastně, zvl. tam, kde vykládá synekdochu. Asi by to vyžadovalo porovnání metaforiky vědecké angličtiny s češtinou; to by ovšem přesahovalo záměr práce. Stavět vedle sebe rovinu potenciální a paradigmatickou (s. 69) není vhodné, aspoň stylisticky.

Některé mé možná až příliš podrobné poznámky, zvl. v odstavci jednotlivostí, dokumentují, že práci považuji za zajímavou, i když s některými jejími tvrzeními nesouhlasím. Rozhodně ji však považuji za užitečnou a za vhodný podklad k diskusi u obhajoby.

V Praze 3. března 2014

prof. dr. Jiří Kraus, DrSc.

